

УДК 338.1

Дерій Ж.В.

*д.е.н, професор, завідувач кафедри теоретичної та прикладної економіки
Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна*

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ПОЛОЖЕНЬ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ В УКРАЇНСЬКІ ЕКОЛОГІЧНІ ПРАКТИКИ

Повноправне залучення України до європейського співтовариства передбачає створення та підтримання умов для посилення економічних та торговельних відносин, які сприятимуть поступовій інтеграції національної економіки до європейського ринку. Наявність в Україні суттєвих регіональних диспропорцій у соціально-економічному розвитку потребує диференційованих підходів до розроблення заходів регіонального розвитку, покликаних сприяти розвитку зони вільної торгівлі, а також зміцненню економічного та галузевого співробітництва між Україною та ЄС.

Звідси виникає необхідність моніторингу та оцінювання прогресу реформ в Україні у контексті процесів європейської інтеграції з метою виявлення сильних та слабких сторін, обґрунтування пріоритетів та засобів їх досягнення, а також можливості їх своєчасного коригування для підвищення здатності рухатись за вектором європейської інтеграції.

Україна приєдналася і ратифікувала міжнародні угоди у сфері захисту довкілля: Орхуська конвенція – вступила в силу з 18.11.1999; конвенція Еспо – вступила в силу з 20.07.1999 р., протокол СЕО – вступив у силу з 02.12.2015 р.).

Підписання Угоди про асоціацію Україна – ЄС, поклало на країну ряд зобов'язань, зокрема екологічна складова Угоди вимагає від держави значних кроків у напрямку захисту та покращення стану довкілля. Україна має імплементувати ряд Директив, зокрема:

- Директива № 2011/92/ЄС про оцінку впливу окремих державних і приватних проектів на навколишнє середовище;
- Директива № 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище;
- Директива № 2003/4/ЄС про доступ громадськості до екологічної інформації;
- Директива № 2003/35/ЄС про забезпечення участі громадськості у підготовці окремих планів та програм, що стосуються навколишнього середовища.

Тому запровадження в Україні європейських інструментів оцінки впливу на довкілля (ОВД) та стратегічної екологічної оцінки (СЕО) стало першочерговими євроінтеграційними кроками, які є зобов'язанням України за низкою міжнародних угод та Угодою про асоціацію.

Наразі коло питань, які Україна повинна реформувати у сфері довкілля, розширився і включає, серед іншого, співпрацю між Україною та ЄС з конкретних екологічних тематичних сфер.

В Україні було введено нове законодавство щодо ОВД та СЕО. Закон про ОВД діє з 18.12.2017 року і дуже близький до відповідної Директиви ЄС. Закон про СЕО був прийнятий і діє з 20.10.2018 і також дуже близький до відповідної Директиви ЄС.

Оцінка впливу на довкілля здійснюється з дотриманням вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, з урахуванням стану довкілля в місці, де планується провадити плановану діяльність, екологічних ризиків і прогнозів, перспектив соціально-економічного розвитку регіону, потужності та видів сукупного впливу (прямого та опосередкованого) на довкілля, у тому числі з урахуванням впливу наявних об'єктів, планованої діяльності та об'єктів, щодо яких отримано рішення про провадження планованої діяльності або розглядається питання про прийняття таких рішень [1].

Стратегічна екологічна оцінка - процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, складання звіту про стратегічну екологічну оцінку, проведення громадського обговорення та консультацій (за потреби – транскордонних консультацій), врахування у документі державного планування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування та здійснюється у порядку, визначеному відповідним Законом [2]. Головним його завданням є впровадження в Україні європейського механізму оцінки державних програм та планів на предмет впливу їх на стан довкілля та здоров'я людей.

На ефективність Угоди про асоціацію впливають фактори, зокрема і в частині імплементації екологічних положень, а саме: політичні, правові, інституційні, організаційні, економічні [3].

Орієнтуючись на національні стратегії та програми, Угода про асоціацію стає драйвером проведення реформ у екологічній сфері.

Список використаних інформаційних джерел

1. Закон Про оцінку впливу на довкілля URL // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19/>
2. Закон Про стратегічну екологічну оцінку URL // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19>
3. Майбутнє Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: довкілля та клімат Аналітична записка Березень 2020 р. // URL <https://www.rac.org.ua/uploads/content/567/files/aafuturebriefukr.pdf>